

© Bea Borgers

BERLIN - ZVIZDAL

Marijn Lems 31-05-2016

Reviews

BERLIN Zvizdal Tsjernobyl kunstenfestivaldesarts

BERLIN - *Zvizdal*

Gezien op 13 mei 2016 in Bronks in het kader van het Kunstenfestivaldesarts

‘Hee, ik heb hier bereik!’ De man die naast de grafkist zijn telefoon omhooghoudt is zo verbaasd dat hij het decorum dat bij een begrafenis gepast zou zijn even laat varen. Hij staat dan ook middenin de Verboden Zone, het gebied rondom Pripjat dat in 1986 na de Tsjernobylramp volledig geëvacueerd werd. Er wonen nog maar twee mensen in het dorpje Zvizdal: Pétro en Nadia, een bejaard echtpaar dat koppig weigerde om hun geboorteplaats te verlaten. Gefascineerd door hun verhaal volgde BERLIN hen over een periode van vijf jaar.

Het interessante aan het werk van BERLIN is de ontmoeting tussen *live*-ervaring en documentaire. In alle voorstellingen van het gezelschap staan non-fictie videobeelden centraal, maar altijd wordt gezocht naar een huwelijk met theatraliteit en/of performativiteit, om op die manier de verhouding tussen fictie en realiteit op scherp te stellen. Vragen rondom de (on)mogelijkheid van het gemedieerd weergeven van een vaste realiteit bij het bestaan van een veelheid aan perspectieven worden vooral opgeroepen in de *Horror Vacuū*-reeks, waarin een gesprek aan tafel altijd als uitgangspunt wordt genomen. De neteligheid van de begrippen ‘objectiviteit’ en ‘realiteit’ is natuurlijk een belangrijk thema voor iedere documentairemaker, maar BERLIN werpt juist door de combinatie van film en podiumkunst regelmatig een nieuw licht op de kwestie.

NEWSLETTER

e-mail

INSCHRIJVEN

Etcetera

Liked

1.9K likes

Zvizdal is het zesde deel van de *Holoceencyclus*, waarin telkens een plaats tot onderwerp wordt genomen. Hoe vang je de essentie van een plek in een kunstwerk? Net als in een van de eerdere delen in de reeks, *Bonanza*, kiest BERLIN ervoor om de plaats die in de voorstelling wordt uitgelicht in een maquette vorm te geven. In het geval van *Zvizdal* resulteert dit in drie nabootsingen van de boerderij van Pétro en Nadia, een in de zomer, een in de winter en een in een staat van desolatie en verval. Twee camera's richten zich steeds op een van de maquettes, en op het projectiescherm wordt het documentaire materiaal naadloos verweven met live opnames van de ronddraaiende schaalmodellen. Om het Droste-effect compleet te maken, worden op miniatuurschermen in de maquettes ook de videobeelden vertoond, waardoor de tastbare microwereld en de digitaal vastgelegde 'realiteit' op prettig vervreemdende wijze door elkaar heen beginnen te lopen.

Het sterke aan deze aanpak is dat het de nadruk legt op het zelfverkozen isolement van het Russische echtpaar. De maquettes voelen aan als poppenhuizen (of, zoals het ook in het publiciteitsbeeld van de voorstelling wordt neergezet, als sneeuwglobes) die door de makers en het publiek aan een voyeuristische blik worden onderworpen. De wrange realiteit van de echtelieden is dat ze zichzelf steeds minder goed kunnen onderhouden maar toch niets willen weten van een eventuele verhuizing naar hun dochter. *Zvizdal* is hun hele wereld, en dit gegeven wordt krachtig onderstreept door de interactie tussen het filmscherm en de 3D-representaties van de boerderij.

De vormelijke ingrepen in *Zvizdal* zijn uiteindelijk echter ondergeschikt aan de zeggingskracht van het materiaal zelf. Het is geen wonder dat Bart Baele en Yves Degryse vijf jaar aan dit project hebben besteed: Pétro en Nadia zijn fascinerende mensen die worden gedefinieerd door hun verbintenis met elkaar en met de plek waar ze hun leven hebben doorgebracht. De ingesleten omgangsvormen van het koppel leiden regelmatig tot scherp doch liefdevol gekibbel vol zwarte humor, en het koppige overleven op een onherbergzame plek roept zowel bewondering als vertwijfeling op – als Nadia zegt dat ze wel met een kopje water zal gaan halen als ze de emmer niet meer kan tillen kun je alleen maar je hoofd schudden om zo veel trots.

Het strekt BERLIN dan ook tot eer dat ze de vorm volledig ten dienste hebben gesteld van het verhaal van deze twee mensen. De spaarzame keren dat er met de dubbele realiteit van de maquette wordt gespeeld (zoals een scène waarin Pétro en Nadia worden gerepresenteerd door twee kleipoppetjes in de maquette, of een moment waarop er een doodskest uit de grond omhoog rijst) hebben des te meer impact omdat ze zo zeldzaam zijn. Het is weer even wennen – na een paar delen in de *Horror Vacui*-reeks zijn we van BERLIN voorstellingen gewoon die 'performatiever' en levendiger aanvoelen – maar voor een elegie als *Zvizdal* is de meer contemplatieve, afstandelijke vorm die *Zvizdal* (en de hele *Holoceencyclus*) kenmerkt de juiste keuze.

OVER ETCETERA

[Wie](#)
[Beleid](#)
[Historiek](#)

PARTNERS

Participanten
Met steun van de **Vlaamse Overheid, Kunsten en Erfgoed**.
Etcetera is lid van **Folio**.

CONTACT

Etcetera
Theaterpublicaties vzw
Saintelettesquare 19
B-1000 Brussel
Ondernemingsnummer:
0430.278.340

ADVERTEREN

[Info en tarieven](#)